

Формування основ здорового способу життя дітей старшого дошкільного віку засобами здоров'язберігаючих технологій

1. Андрущенко Т. К. Формування у старших дошкільників ціннісного ставлення до власного здоров'я / Т. К. Андрущенко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки : збірник / М-во освіти і науки України, Ніжинський держ. ун-т ім. М. Гоголя ; редкол. Є. І. Коваленко (гол. ред.) та ін. - Ніжин : НДУ, 2006. - № 5. - С. 80-82.
2. Андрущенко Н. В. Виховання здоров'язбережувальної поведінки дітей старшого дошкільного віку: теоретичний аспект / Н. В. Андрущенко // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : збірник наукових праць / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. - Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2016. - Серія : Педагогічні науки, № 6 (113). - С. 7-12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpupupp_2016_6_3
3. Андрущенко, Тетяна. До здоров'я дітей - компетентнісний підхід: формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільнят / Т. Андрущенко // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2014. - N 11. - С. 20-23.
4. Андрущенко, Тетяна. Педагогічний супровід процесу формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку / Т. Андрущенко // Вісник інституту розвитку дитини. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія : Збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. - Вип. 29. - С. 36-40.
5. Антонюк, Яна Валеріївна. Розвиток здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку із застосуванням STEM-підходу в освіті / Я. В. Антонюк, Ж. І. Білик // Освіта і здоров'я підростаючого покоління : матеріали третього міжнародного симпозіуму : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Факультет педагогіки і психології. - Київ : Алатон, 2021. - Вип. 3 : в 2 ч., Ч. 1. - С. 206-207. – Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/043095c4-06f6-4a2f-bdcf-263adaeafdb1/content>
6. Бабюк, Сергій. Завдання виховання основ здорового способу життя дітей старшого дошкільного віку / С. Бабюк, Ленська Тетяна // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини = Announcer of Kamianets-Podilsky Ivan Ohienko National University / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський, 2008. - Вип. 1, Т. 2. - С. 146-149. – Режим доступу: <http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/view/31264/27837>
7. Барабаш, Ольга. Вправи евримічні, тілесно-музичні: Тілесно орієнтовані практики для дітей старшої групи за методом Е. Жак-Далькроза / О. Барабаш // Дошкільне виховання : всеукраїнський щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. - 2024. - N 6 (992). - С. 35-37.
8. Ваколя, Зоряна Михайлівна. Роль сюжетно-рольових ігор у навчанні дошкільнят основам особистої гігієни та здорового способу життя/ З. М. Ваколя // Наукові записки. Серія педагогічні науки = Naukovi zapysky. Series pedagogical science : збірник наукових статей / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. - Київ : Видавничий дім "Гельветика", 2024. - Вип. 158. - С. 5-12. – Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2c69bf94-4f88-48c4-b2f0-3ee9fd91055b/content>
9. Горяїнова, Ганна. Програма "Я здоровий" у створенні здоров'язбережувального середовища для дошкільнят / Г. Горяїнова // Рідна школа : Щомісячний науково-педагогічний журнал. - 2015. - N 9/10. - С. 49-52.
10. Денисяк, Ю. В. Сутність та зміст здоров'язбережувальної компетенції дошкільників / Ю. В. Денисяк // Педагогічний альманах = Pedagogical almanac : збірник наукових праць / Комунальний вищий навчальний заклад "Херсонська академія неперервної освіти" Херсонської обласної ради.

- Херсон, 2021. - Вип. 50. - С. 10-16. – Режим доступу:
<http://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/294/234>

11. Жакун, Оксана. Гімнастика для пальчиків / О. Жакун // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2020. - N 4. - С. 22-23.
12. Желанова В. В. Здоров'язбережувальне середовище дошкільного навчального закладу як чинник формування здорової особистості дитини / В. В. Желанова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2016. - № 6(3). - С. 228-234. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2016_6%283%29_32
13. Інструктивно-методичні рекомендації "Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах" // Практика управління дошкільним закладом. - 2017. - N 5. - С. 46-49.
14. Карабаєва, Ірина. Здоров'язбережувальна компетенція: визначаємо рівень сформованості у старших дошкільників / І. Карабаєва // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2018. - N 4. - С. 33-35.
15. Андрущенко Т. К. Формування у старших дошкільників ціннісного ставлення до власного здоров'я / Т. К. Андрущенко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки : збірник / М-во освіти і науки України, Ніжинський держ. ун-т ім. М. Гоголя ; редкол. Є. І. Коваленко (гол. ред.) та ін. - Ніжин : НДУ, 2006. - № 5. - С. 80-82.
16. Андрущенко Н. В. Виховання здоров'язбережувальної поведінки дітей старшого дошкільного віку: теоретичний аспект / Н. В. Андрущенко // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : збірник наукових праць / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. - Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2016. - Серія : Педагогічні науки, № 6 (113). - С. 7-12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpupupp_2016_6_3
17. Андрущенко, Тетяна. До здоров'я дітей - компетентнісний підхід: формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільнят / Т. Андрущенко // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2014. - N 11. - С. 20-23.
18. Андрущенко, Тетяна. Педагогічний супровід процесу формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку / Т. Андрущенко // Вісник інституту розвитку дитини. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія : Збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. - Вип. 29. - С. 36-40.
19. Антонюк, Яна Валеріївна. Розвиток здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку із застосуванням STEM-підходу в освіті / Я. В. Антонюк, Ж. І. Білик // Освіта і здоров'я підростаючого покоління : матеріали третього міжнародного симпозіуму : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Факультет педагогіки і психології. - Київ : Алатон, 2021. - Вип. 3 : в 2 ч., Ч. 1. - С. 206-207. – Режим доступу: <https://enpurb.edu.ua/server/api/core/bitstreams/043095c4-06f6-4a2f-bdcf-263adaeafdb1/content>
20. Бабюк, Сергій. Завдання виховання основ здорового способу життя дітей старшого дошкільного віку / С. Бабюк, Ленська Тетяна // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини = Announcer of Kamianets-Podilsky Ivan Ohienko National University / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський, 2008. - Вип. 1, Т. 2. - С. 146-149. – Режим доступу: <http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/view/31264/27837>
21. Барабаш, Ольга. Вправи евримічні, тілесно-музичні: Тілесно орієнтовані практики для дітей старшої групи за методом Е. Жак-Далькроза / О. Барабаш // Дошкільне виховання : всеукраїнський щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. - 2024. - N 6 (992). - С. 35-37.
22. Ваколя, Зоряна Михайлівна. Роль сюжетно-рольових ігор у навчанні дошкільнят основам особистої гігієни та здорового способу життя/ З. М. Ваколя // Наукові записки. Серія педагогічні науки = Naukovі zapysky. Series pedagogical science : збірник наукових статей / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. - Київ :

Видавничий дім "Гельветика", 2024. - Вип. 158. - С. 5-12. – Режим доступу:

<https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2c69bf94-4f88-48c4-b2f0-3ee9fd91055b/content>

23. Горяїнова, Ганна. Програма "Я здоровий" у створенні здоров'язбережувального середовища для дошкільнят / Г. Горяїнова // Рідна школа : Щомісячний науково-педагогічний журнал. - 2015. - N 9/10. - С. 49-52.
24. Денисяк, Ю. В. Сутність та зміст здоров'язбережувальної компетенції дошкільників / Ю. В. Денисяк // Педагогічний альманах = Pedagogical almanac : збірник наукових праць / Комунальний вищий навчальний заклад "Херсонська академія неперервної освіти" Херсонської обласної ради. - Херсон, 2021. - Вип. 50. - С. 10-16. – Режим доступу: <http://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/294/234>
25. Жакун, Оксана. Гімнастика для пальчиків / О. Жакун // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2020. - N 4. - С. 22-23.
26. Желанова В. В. Здоров'язбережувальне середовище дошкільного навчального закладу як чинник формування здорової особистості дитини / В. В. Желанова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2016. - № 6(3). - С. 228-234. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2016_6%283%29_32
27. Інструктивно-методичні рекомендації "Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах" // Практика управління дошкільним закладом. - 2017. - N 5. - С. 46-49.
28. Карабаєва, Ірина. Здоров'язбережувальна компетенція: визначаємо рівень сформованості у старших дошкільників / І. Карабаєва // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2018. - N 4. - С. 33-35.
29. Печка Л. Є. Зміст дослідження формування ціннісного ставлення до здоров'я дітей 6-7 року життя / Л. Є. Печка // Освітньо-науковий простір = Educational Scientific Space : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Ліра-К, 2021. - Вип. 1 (1-2021). -50-56(англ. мовою). – Режим доступу: <https://ess.npu.edu.ua/index.php/ess/article/view/6/6>
30. Печка Л. Є. Теоретичний аспект формування ціннісного ставлення до власного здоров'я дітей 6–7 року життя / Л. Є. Печка // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон, 2016. - Вип. 74, Т. 2. - С. 59-63. – Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/1931/1753>
31. Рева, Я. Г. Гармонізація здоров'я дитини засобами танцювальної терапії / Я. Г. Рева // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон, 2018. - Вип. 85. - С. 194-197. –Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4045/3554>
32. Романюк, Наталія. Мандрівка Морем Здоров'я: майстер-клас для педагогів / Н. Романюк, Н. Оцалюк // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2021. - N 8. - С. 20-23.
33. Савченко, М. В. Система роботи ДНЗ з формування здорового способу життя дошкільників: методичні рекомендації / М. В. Савченко, С. О. Половецька // Дошкільний навчальний заклад. - 2018. - N 5. - С. 2-13.
34. Сварковська, Ліна. Аби сонце, повітря і вода стали найліпшими друзями дітей: літнє оздоровлення / Л. Сварковська // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2017. - N 6. - С. 4-9.
35. Сорочинська, О. Інтеграція здоров'язбережувальних технологій у формування навичок збереження та зміцнення здоров'я у дітей старшого дошкільного віку / О. Сорочинська, О. Тушинська, С. Хмільовська // Нові технології навчання = New learning technologies : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа "Інститут модернізації змісту освіти". - Київ, 2025. - Вип. 99. - С. 176-184. – Режим доступу: <https://journal.org.ua/index.php/ntn/article/view/436/520>
36. Сухорукова, Галина. До джерел оздоровлення природою / Г. Сухорукова // Вісник інституту розвитку дитини (додаток) / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. - Вип.1. - С. 29-48.

37. Черепаня, Н. І. Формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я: теоретико-методологічні аспекти / Н. І. Черепаня. - Електронні текстові дані // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 82, Т. 2. - С. 191-196. – Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/82/part_2/36.pdf
38. Циплюк А. М. Генеза вихідних понять здоров'язбережувального навчання дітей дошкільного віку / А. М. Циплюк // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2014. - № 1. - С. 417-425. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_1_52
39. Шинкар, Ірина. Степ-аеробіка: інновації у здоров'язбережувальних технологіях / І. Шинкар // Палітра педагога : Ефективні технології освіти дошкільнят і молодших школярів. - 2018. - N 1. - С. 11-17.
Шмалей, Світлана Вікторівна. Здоров'язберігальна поведінка дошкільників / С. В. Шмалей // Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України. - 2010. - № 6. - С. 215-218.
40. Шкарупа, Є. О. Формування здоров'язбережувальної компетентності дітей раннього та дошкільного віку в умовах гурткової роботи у ЗДО / Є. О. Шкарупа, С. О. Бадер // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - № 99. - С. 56-61. – Режим доступу: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2025/99/10.pdf>
41. Яремчук, Н. С. Подорож до Країни Здоров'я: інтегроване заняття з дітьми старшого дошкільного віку / Н. С. Яремчук, Т. В. Голубівська // Дошкільний навчальний заклад. - 2018. - N 11. - С. 25-29.